

پشیکا تاله‌بانی و ساویلکه‌یه‌یا گوتارا (نه‌جیب بالایی) ؟

سه‌عید ئوسمان

ب نفیسه ب نفیسه و ژێ ببه، نو ژ چ دترسی..

ئه‌فه هزاره‌هان ساله خودا دنقیسیت و ژێ دبه‌ت

شه‌مسی لانگرودی

شاعری فارسی سهردهم

په‌یوه‌ندیه‌ی کاسه‌یه‌ی ب هیزه‌ی دناقبه‌را نفیسه‌ی و گوتاری دا هه‌ی، و ژگه‌له‌ک نالیان فه نفیسه‌ی دبیته‌ جوهره‌کی گوتاری، له‌وان کاسه‌یه‌ی گوتاری ئاسته‌یه‌ی جوهره‌ی جوهره‌یه‌ی، هه‌روه‌سا دقیت نفیسه‌ی ژێ ئاسته‌یه‌ی خو بیته‌ جوهره‌یه‌ی جوهره‌یه‌ی، ب فان ئاسته‌یه‌ی ژیک جوهره‌یه‌ی (وه‌رگر/گوه‌دار/خوانده‌فان) ژ ئیک ده‌یه‌یه‌ جوهره‌یه‌ی، چونکه‌ ئه‌و ئاسته‌یه‌ی گوتاری به‌ بو خه‌نده‌کاره‌ی زانکه‌یه‌ی ده‌یه‌یه‌ ئاراسته‌یه‌یه‌ی، دئ به‌ جوهره‌یه‌ی بیت ژ وی ئاسته‌یه‌ی به‌ بو ته‌خه‌یه‌ی دی بیته‌ جفاکی ده‌یه‌یه‌ ئاراسته‌یه‌یه‌ی، هه‌روه‌سا هه‌ر کره‌یه‌یه‌ی ژێ هه‌وشمه‌ندی و هه‌وشیاره‌یه‌ی هه‌ر چه‌یه‌یه‌ی جفاکی به‌ کو هه‌مه‌وه‌که‌ ئیک و ب جیه‌یه‌یه‌ی دهرسه‌ ناگه‌هه‌ن، هه‌روه‌سا هه‌ر ئیکه‌ی ئالاف و کلێله‌یه‌ی خو بیته‌ تابه‌یه‌یه‌یه‌ی هه‌یه‌ن، ژبو فه‌کره‌یه‌ی گه‌یه‌یه‌یه‌ی نه‌یه‌یه‌یه‌ی ده‌قی. ل فیه‌یه‌یه‌ی ژێ ده‌ق دبیته‌ مینه‌که‌یه‌ی ئه‌و بابه‌یه‌یه‌ی بوویه‌ مژار و کاکلکا گوتاری.

گوتارا سیاسی ژێ کو ئیکه‌ی ژ جوهره‌یه‌ی گوتاری، تابه‌یه‌یه‌یه‌ی ده‌ندی و سالوخته‌یه‌یه‌ی خو بیته‌ هه‌یه‌ن، و کارته‌یه‌یه‌ی و ئیکه‌یه‌یه‌ی نه‌یه‌یه‌ی ژ گوتارا نایه‌یه‌ی یان یا هه‌زی/فه‌له‌سه‌یه‌یه‌ی. ب تابه‌یه‌یه‌ی دسه‌رده‌م و جفاکه‌یه‌یه‌ی وه‌که‌یه‌یه‌ی کورده‌یه‌ی دا، کو به‌رژه‌یه‌یه‌یه‌ی و ئیکه‌یه‌یه‌ی (ئانکه‌یه‌یه‌ی گوتاری) سه‌ره‌یه‌یه‌یه‌ی خو ده‌یه‌یه‌یه‌ی ته‌ف بیفایه‌یه‌یه‌ی ژیه‌یه‌یه‌ی، چونکه‌ سیاسیته‌یه‌یه‌ی خو تیکه‌یه‌یه‌ی هه‌مه‌وه‌ بیفایه‌یه‌یه‌ی ژیه‌یه‌یه‌ی کره‌یه‌، ئه‌فجا چ باش چ خراب، ئه‌ف تشته‌ بوویه‌ ژیه‌یه‌یه‌ی و رۆژانه‌ ئه‌م ده‌گه‌ل دا دژیه‌یه‌یه‌ی. دژماره‌یه‌یه‌ی (٢٣١) یا رۆژنامه‌یه‌یه‌ی ئه‌فرو دا کاک (نه‌جیب بالا) باباته‌یه‌یه‌ی ب ناڤ و نیشانه‌یه‌یه‌ی (پشیکا تاله‌بانی و هه‌رچوکه‌ PKK) به‌ لاکه‌یه‌یه‌ی. تیه‌دا گوتاره‌یه‌یه‌ی به‌ سه‌روه‌یه‌یه‌ی و ئاسته‌یه‌یه‌ی ئاراسته‌یه‌یه‌ی خوانده‌فانه‌یه‌یه‌ی رۆژنامه‌یه‌یه‌ی کره‌یه‌، ئه‌فجا ئه‌م زه‌مه‌یه‌یه‌ی ترانه‌یه‌یه‌ی بیت ب مێشکه‌یه‌یه‌ی خوانده‌فای، کو هه‌ز که‌ت ئه‌و که‌سه‌یه‌یه‌ی (ئه‌فرو) دخویه‌یه‌یه‌ی هه‌زی نفیسه‌یه‌یه‌ی (سیاسانه‌، هه‌زیه‌یه‌یه‌ی، لۆژیکه‌یه‌یه‌ی) نیه‌یه‌ن، یان ژێ ئه‌و به‌خو ئاسته‌یه‌یه‌ی نفیسه‌یه‌یه‌ی بیت و هه‌سه‌یه‌یه‌ی دهرسه‌ سیاسیته‌یه‌یه‌ی بگه‌یه‌یه‌یه‌ی، ب هه‌روه‌وه‌ بوچوونه‌یه‌یه‌ی (ئه‌وه‌یه‌یه‌ی من هه‌زکره‌یه‌یه‌ی) نه‌زانیه‌یه‌یه‌ی و ئیکه‌یه‌یه‌ی ده‌که‌ن، چونکه‌ سه‌فکه‌یه‌یه‌ی ب ناقل و هه‌وشمه‌یه‌یه‌ی ندیه‌یه‌ی خوانده‌فانه‌یه‌یه‌ی خو سه‌واکه‌یه‌یه‌ی و دابه‌یه‌یه‌ی، یان ژێ خو مه‌زنته‌یه‌یه‌ی ژ جفاکه‌یه‌یه‌ی کو ژ ته‌خه‌یه‌یه‌ی جوهره‌یه‌یه‌ی پیک ده‌یه‌یه‌یه‌ی هه‌روه‌سا ئه‌که‌ر تیکه‌یه‌یه‌ی هه‌شته‌یه‌یه‌ی وی هند بیت، دئ راستگویه‌یه‌یه‌ی خو ژ ده‌ست ده‌ت و ئارمانجا وی ژ گوتاری/نفیسه‌یه‌یه‌ی ب ئاقی دا ده‌یه‌یه‌یه‌ی.

گوتارا سیاسی یا کاک نه‌جیب یا تژی ئازراندن و رۆژاندنه‌یه‌یه‌ی کو ب زمانه‌یه‌یه‌ی فه‌ سه‌رده‌یه‌یه‌ی ب گوتاره‌یه‌یه‌ی پاشه‌یه‌یه‌ی و نه‌ سه‌رده‌یه‌یه‌ی ده‌یه‌یه‌یه‌ی نیه‌یه‌یه‌ی چونکه‌ هه‌ول دایه‌ ب زمانه‌یه‌یه‌ی کولانی و جاده‌یه‌یه‌ی ب ناخه‌یه‌یه‌ی و هه‌ست و سه‌وزیه‌یه‌یه‌ی خوه‌نده‌فانه‌یه‌یه‌ی هانیده‌یه‌یه‌ی ئازرانیته‌یه‌یه‌ی. ل ده‌مه‌یه‌یه‌ی گوتارا سیاسی یا دروست پته‌ په‌نایه‌یه‌یه‌ی ده‌ته‌ به‌ر ژماره‌یه‌یه‌ی و راستیه‌یه‌یه‌ی و ئاقلی ب فه‌ چه‌نده‌یه‌یه‌ی ژێ دیار دبیته‌ کو پشته‌یه‌یه‌ی چه‌نده‌یه‌یه‌ی کراس و گوهره‌یه‌یه‌ی سیاسی نه‌شیا به‌ خو پشیه‌یه‌یه‌یه‌ی.

ئه‌ف چه‌نده‌یه‌یه‌ی گروقه‌یه‌یه‌ی کو ئیده‌یه‌یه‌ی (نفیسه‌یه‌یه‌ی) وه‌که‌یه‌یه‌ی خوه‌نده‌فان نه‌مایه‌، به‌لکه‌ ب تنه‌ دنقیسه‌یه‌یه‌ی! به‌لکه‌ ژێ ل سه‌ر گوتارا من کو ب زمانه‌یه‌یه‌ی کولانی ناخه‌یه‌یه‌ی به‌ گوتیه‌یه‌یه‌ی وی به‌خونه‌:

- ژبو رۆژنامه‌یه‌یه‌ی فانان به‌حه‌سه‌یه‌یه‌ی پشیکا خو دکر
- سه‌ره‌یه‌یه‌ی پشیکا تاله‌بانی
- پشیکا.. که‌سه‌یه‌یه‌ی ناسنامه‌یه‌یه‌ی وی نزانیه‌یه‌ی
- ئه‌ف پشیکه‌یه‌یه‌ی نیه‌یه‌ی، مێیه‌یه‌ی...
- خودا دزانیه‌یه‌یه‌ی ئه‌ف پشیکه‌یه‌یه‌ی... چ ده‌رده‌یه‌یه‌ی..

وه‌وشیاره‌یه‌یه‌ی که‌سه‌یه‌یه‌ی سیاسیته‌یه‌یه‌ی نیشان ناده‌ن، به‌لکه‌ دیار ده‌که‌ن کو که‌سه‌یه‌یه‌ی (کاک نه‌جیب) دقیت که‌سه‌یه‌یه‌ی دی (تاله‌بانی به‌) بشکه‌یه‌یه‌یه‌ی. هه‌روه‌سا به‌لکه‌یه‌یه‌ی من کو ئه‌فه ئاسته‌یه‌یه‌ی جاده‌یه‌یه‌ی به‌ بو گوتاره‌یه‌یه‌ی سیاسی ناگه‌یه‌یه‌یه‌ی، ئه‌وه‌ کو هه‌شته‌یه‌یه‌ی نه‌یه‌یه‌یه‌ی ده‌یه‌یه‌یه‌ی جاده‌یه‌یه‌ی دناقه‌یه‌یه‌ی ئاقلی سیاسی لۆژیکه‌یه‌یه‌ی و ئازراندن و رۆژاندنه‌یه‌یه‌ی دا چیه‌یه‌ی، هه‌شته‌یه‌یه‌ی هه‌ز ده‌که‌ت کو تاله‌بانی (چونکه‌ کورده‌) دقیت مینه‌ وی هه‌ز و ره‌فتاریه‌یه‌یه‌ی بکه‌ت، و ژ به‌یه‌یه‌یه‌ی کره‌یه‌یه‌ی کو تاله‌بانی سه‌روه‌یه‌یه‌ی کومار عه‌یراقی به‌ ب کورده‌یه‌یه‌ی و هه‌ره‌ب و توره‌که‌یه‌یه‌ی و کله‌ و ئاشوری فه‌). بو وی ده‌ست ناده‌ت تاگیه‌یه‌یه‌ی لایه‌نه‌یه‌یه‌ی ل سه‌ر کیسه‌یه‌یه‌ی لایه‌نه‌یه‌یه‌ی دی بکه‌ت. سه‌روه‌یه‌یه‌ی ده‌وله‌یه‌یه‌ی نه‌که‌ سه‌روه‌یه‌یه‌ی هه‌ریمه‌یه‌یه‌ی یان حه‌زه‌یه‌یه‌ی یان باژیه‌یه‌یه‌ی یه‌، به‌لکه‌ چه‌نده‌یه‌یه‌ی بیفایه‌یه‌یه‌ی

دهسته لاتی بهر فرهتر لی دهیت، ئهرك و بهر پرسیاری گرانتر و قورستر لی دهین، دهمن کورد ژ تاله بانی بخوازن بیسته مه تال و چه پهری په که کی، دئ عهردب ژی ژئی خوازن بیسته مه تالی عهردبین ئه هواز و .. هتد. ب فی ئاوا ی ژی سیاست ناهیتته کرن.

تاله بانی ژی ئه گهرت بقیته پشته قانیا په که کی بکهت (مینا حهزا مه وهکو ها ولاتی بین کورد)، دئی عیراقتی ب گشتی و ههریما کوردستانی ب تاییه تی ئیخیته دناث کیش و بیسه کی دا کو شینوارین وی د خوازیار نه بن ودیبت ب کاره سات ل سهر سه ربورا ئازادیا عیراقتی و ئازادیا ههریما کوردستانی بزقرن. دئی ئه ف چنده بیته باشرین به لگه کو سیاست (ههست و سوزن) نه هونه ری (ممارسه الممكن) ئه فه ژی بهر وفاژی لوژیکی ئاقلی و سیاستی یه.

به لکو بانگه واز و هه ولین تاله بانی بو ئاشتیبوونی دناقههرا تورکی و کوردین باکوور دا، کو ئه فه پتر ژ بیست سالانه یی رادبیت، گروقتین سهرده مانه نه بو ئاقلمه ندیا تاله بانی و تیگه هشتنا وی بو شارستانی سهرده م، ئه وا بوویه تاکه ریک بو پیکه ژیانی یان ژ ئیک جودابوونی. دقتی خالی دا، دهوله تا تورک و په که کی ژی، ئه قلیبه تا نه خواندنا یی دی، نه سهنگاندنا یی دی و نه نیاسینا خو و یی دی پهیره، لهو دهوله تا تورک دناث جیهانی دا خو شه رمزار کریه و په که کی ژی (کو جهی داخی و نه رازیبوونی یه) ژلایی گه لهک دهوله تین جیهانی فه که تیه دناث لیسته یا تیرووی دا.

پرسا دی یا هه قالی (نقیسه ر) به حس ژئی کری، پرسا (پشیک) یه. ئه وژی خویایه کول دهستیپیکا تنگژینا دهوله تا تورک و تییکچوونا رهوشی دناقههرا ههریما و کوردستانی و دهوله تا تورک دا، دناث میدیایین جیهانی دا، لیسته ک ئاشکرا بوو کو دهوله تا و تورک دخوازیته ئه و که سین ناقتین وان تیدا هاتی، رادهستی وی بهینه کرن، ل بهرامبه ر قی رادهستکرنی لهشکری تورکی هیرشی ناکه ته سه ر ئاخا ههریما و کوردستانی دقتی لیستی دا ناقتی چه ندین که سایه تین کورد ها تیوون مینا (د. محمود ئوسمان، مه سرور بارزانی، فایه ق گولپی و .. هتد). .. ژ بهر کو ئه و کهس هه موو عیراقتیه، یا فه ر ئه وه سه روکی عیراقتی به رسقی ل سه ر قی داخوازیی بدهت، له وا د به رسقاخودا تاله بانی گۆت بوو. ئه م نه بتنی مروقه کی به لکو ئه م پشیکه کی ژی رادهستی تورکان ناکه بن، بی گومان دئی مه به ستا وی (عیراقتی بیت، چونکو ئه و سه روکی عیراقتی و ئه گهر ئیک خو دقتی هه فکیشی نه گه هینیت، ئه و خو دبه مایین سه رده کی یین سیاستی ناگه هینیت.

خاله کا دی یا نقیسه ری به حسگری (دهسه رده انه کا نیقه رسمه دی دا ژبو ئه نقه ره) ... دقتی خالی ژی دا ئه ز نوزانم پیقه رین وی بو رسمه دی و نیقه رسمه دی و نه رسمه دی چنه !؟

ئه گهر سه رده ان به رسق بیت ل سه ر داخوازیه کا رسمه دی و دقتی سه رده انی دا دگهل سه روکی تورکیا و سه روکی وه زیران روینشتیبت. و چهندی پرسین هه ستیار به حس کرن، بی گومان دئی پرسا لهشکه رکیشیا تورکیا و په که کی و رهوشا ئالوز دگهل ههریما کوردستانی ژئی هیته فه کرن، زیده باری رهوشا عیراقتی و په یوه ندیین عیراقتی - تورکیا سه رده انین رسمه دی دچه وان. !!

دئی مینیته ل ویری ئه گهر نقیسه ر هزر که ت ئاستی پیشوازیی پیقه ری جورئ سه رده انی یه. بی گومان دئی شاشیه کا مه زن بیت و ئه گهر ئه و ب کیماسی بزانیته کو که سه کی په دارئ بلند پیشوازییا تاله بانی نه کریه، ئه ز دبیترم ئه فه کیماسی یه بو دهوله تا تورک نه بو تاله بانی، زیده باری قی چهندی ئاستی پیشوازیی کرنی گرتدای پروتوکولین دهوله تی یه، ما دهمن سه رده کی ئیرانی (ئه حمه دی نه جاد) سه رده انا عیراقتی کری (هشیار زیباری) پیشوازیی لی کری، ئیکی ب کیماسی زانی؟! ئه ز هزر دکه م به رسق دئی (نه خیر) بیت. چونکی یا گرنگ وهه ستیار ئه وه ل هولین دایخستی چ دهیتته به حس کرن نه پویته پیدان ب شه کلیاتین پیشوازیی کرنی. ..

ل دوماهیته دبیترم، ب قی گوتاری هزرین نقیسه ری دیار دین کو خواندین وی بو سیاستی گه لهک دشکلی و عاتفی و سه رقه سه رقه نه ل دهمه کی (من بخو) داخواز ذکر کو سه ربورین وی یین سیاسی و ماوی دریزئی مانا وی ل ئلمانیا و چیک. ئه و شاره زاتر و لوژیکی تر با. ..